

Na osnovu člana 36. Poslovnika o radu Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika, Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika, na 4. sjednici održanoj od 3. do 9. septembra 2002. godine, donijela je sljedeće

KRITERIJE

ZA PROGLAŠENJE DOBARA NACIONALNIM SPOMENICIMA

I

Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika vrši proglašenje dobra nacionalnim spomenikom na osnovu kriterija, zasnovanih na predmetu pravne zaštite, obuhvatu i vrijednosti svakog dobra.

I - PREDMET PRAVNE ZAŠTITE

A) POKRETNO NASLIJEĐE (POJEDINAČNO ILI U ZBIRKAMA), PREMA SLJEDEĆOJ KLASIFIKACIJI:

- mali predmeti (pukotina, odjevni predmeti, radni pribor, alati, rukotvorine, itd.)
- slike,
- knjige,
- skulpture,
- fragmenti građevina,
- natpisi, itd.

B) NEPOKRETNOST KULTURNO NASLIJEĐE:

1. Historijske građevine i spomenici

- stambene,
- vjerske,
- školske,
- administrativne,
- javne,
- trgovačke,
- infrastrukturne,
- vojne,
- grobljanske,
- poljoprivredne,
- industrijske, itd.

2. Graditeljske cjeline (koje ili formiraju kompleks određene namjene ili su aglomeracija nastala kao rezultat kontinuiranog građenja u historijskom području)

- stambene,
- vjerske,
- školske,
- administrativne,
- javne,
- trgovačke,
- infrastrukturne,
- vojne,
- grobljanske,
- poljoprivredne,

-
- o industrijske, itd.

3. Podru~ja

- o gradsko,
- o seosko,
- o arheolo{ko,
- o historijsko,
- o industrijsko,
- o kulturni pejza`,
- o prirodno podru~je vezano za neki obred ili tradiciju,
- o prirodno-nau~no,
- o mije{ano.

II - VRIJEDNOST

A. Vremensko odre|enje

(dobra nastala od prahistorije do kraja XX vijeka)

B. Historijska vrijednost

(veza gra|evine, cjeline ili podru~ja sa historijskom li~no{ }u ili zna~ajnim doga|ajem u historiji)

C. Umjetni~ka i estetska vrijednost

- i Kvalitet obrade,
- ii Kvalitet materijala,
- iii Proporcije,
- iv Kompozicija,
- v Vrijednost detalja,
- vi Vrijednost konstrukcije.

D. ^itljivost (dokumentarna, nau~na, obrazovna vrijednost)

- i Materijalno svjedo~anstvo o manje poznatim historijskim razdobljima,
- ii Svjedo~anstvo o historijskim mijenama,
- iii Djelo zna~ajnog umjetnika ili graditelja,
- iv Svjedo~anstvo o odre|enom tipu, stilu ili regionalnom maniru,
- v Svjedo~anstvo o tipi~nom na~inu `ivota u odre|enom razdoblju.

E. Simboli~ka vrijednost

- i Ontolo{ka vrijednost,
- ii Sakralna vrijednost,

- iii Tradicionalna vrijednost,
- iv Vežanost za rituale ili obrede,
- v Zna~aj za identitet skupine ljudi.

F. Ambijentalna vrijednost

- i Odnos oblika prema ostalim dijelovima cjeline,
- ii Zna~enje u strukturi i slici grada,
- iii Objekat ili skupina objekata je dio cjeline ili podru~ja.

G. Izvornost

- i Oblik i dizajn,
- ii Materijal i sadr`aj,
- iii Namjena i upotreba,
- iv Tradicija i tehnike,
- v Polo`aj i smje{taj u prostoru,
- vi Duh i osje}anja,
- vii Drugi unutarnji i vanjski ~initelji.

H. Jedinstvenost i reprezentativnost

- i Jedinstven ili rijedak primjerak odre}enog tipa ili stila,
- ii Vrhunsko umjetni~ko ili arhitektonsko djelo,
- iii Djelo vrhunskog umjetnika ili graditelja.

I. Cjelovitost (cjeline, podru~ja, zbirke)

- i Fizi~ka cjelovitost (kompaktnost),
- ii Homogenost,
- iii Zaokru`enost (kompletnost),
- iv Nenaru{enost stanja.

Za progla{enje dobra nacionalnim spomenikom posebno nisu relevantni imovinski i politi~ki kriteriji.

II

Ovi kriteriji objavit }e se u "Slu`benom glasniku BiH" i slu`benim glasilima entiteta i Br~ko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj 01-203/02
3. septembra 2002. godine
Sarajevo